Sl 87 Sigtuna, Kv. Professorn 1

Litteratur: H. Gustavson, Verksamheten vid Runverket i Stockholm, i: Nytt om runer 15 (2000, publ. 2001), s. 31, Lära sig och lära ut runor – med hjälp av futharken?, i: Situne Dei 2013, s. 34; H. Gustavson & A. Söderberg, Spår av skrivkunnighet och skrivvanor i det tidigmedeltida Sigtuna, i: Situne Dei 2014, s. 38; A. Wikström et al., Hos Herr Niklas och annat skrivkunnigt folk. Arkeologisk undersökning i kvarteret Professorn 1 i Sigtuna 1999–2000, Up Sigtuna RAÄ 195:1, Morr 63 (2021).
Äldre avbildning: H. Gustavson, teckning a.a. 2000, s. 31.
Signum i Samnordisk runtextdatabas: U NOR2000;31B

Ett revben med runor eller runliknande tecken påträffades år 1999 vid arkeologisk undersökning i kv. Professorn 1 i anslutning till hus D:U på tomt II:5 (Ruta F9. Kontextnummer 1452. Fyndnummer 6934). Fyndet dateras till ca 1090–1105 (Fas 11a, Wikström, et al. 2021, digital fyndlista)[1] och förvaras nu i Sigtuna museum (inv. nr 62978).

Benet är 81 mm långt, 31 mm brett och 7 mm tjockt. Tecknen är 19 mm höga.

Fig.1. Runbenet Sl 87 från kv. Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 2000 (Arkivsök).

Inskrift:

ᚠuu-

Till läsningen: Det första tecknet kan tolkas som en spegelvänd **f**-runa med lågt ansatta bistavar. 2 **u** utan anmärkning. Från mitten av 3 **u** är två båglinjer skurna snett nedåt höger från mitten av runan. Den övre linjen utgår från huvudstavens mitt, den nedre från bistavens mitt. Det fjärde tecknet består av ett streck som lutar något åt vänster. Från dess övre hälft är tre båglinjer skurna nedåt höger ner i basfältet.

[1] Först daterades fyndet preliminärt till tidigt 1100-tal (Gustavson 2000), senare till perioden ca 1075–1095 (Mats Pettersson, meddelande till HG 25/1 2012).

Tecknens ringa komplexitet gör det svårt att avgöra om det verkligen rör sig om en runinskrift eller om det är en förment runinskrift med runliknande tecken utan språklig innebörd. Det ser dock snarast ut som en lek med former av runorna **f** och **u**, som ju samtidigt utgör de två första runorna i runraden. Det är därför möjligt att inskriften har tillkommit som en skrivövning. Sådana är ju mycket vanliga i Sigtunamaterialet.

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Helmer Gustavson/(Magnus Källström)
Kontakt: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000
www.raa.se